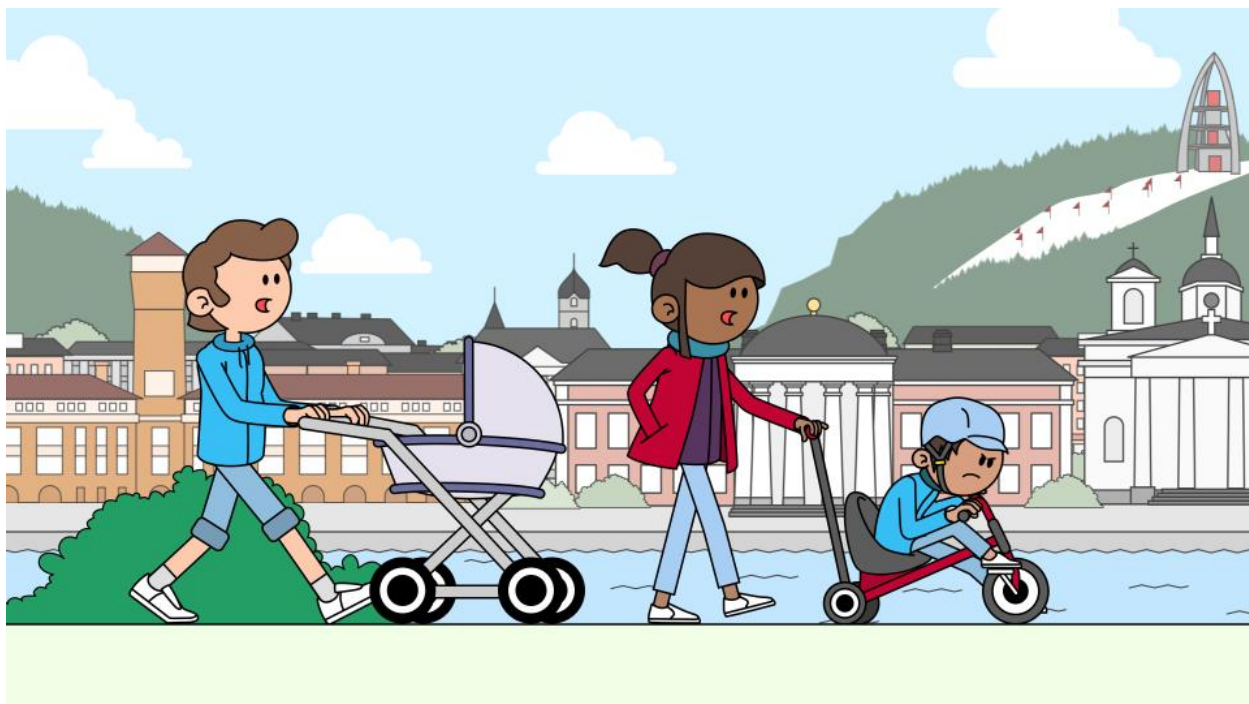

Mitt Härnösand - 2040

HÄGGDÅNGER

Ortsdialoger

2019

Härnösands
kommun

HÄRNÖSAND
HÖGA KUSTEN
SVERIGE

INLEDNING

Den dokumentation som du tar del av här är tolkningar av det material som inkom under de sex ortsdialogerna som genomfördes våren 2019. Deltagarnas åsikter har sammanställts utan större justeringar och faktagranskning*.

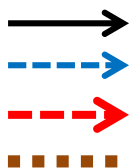
Många viktiga synpunkter inkom under dialogerna som faller utanför ramarna för arbetet med att framställa en ny översikts- och kulturplan till Härnösands kommun. Dessa synpunkter har dokumenterats och vidarebefordrats till berörda förvaltningar och tjänstepersoner.

Vi vill tacka alla engagerade invånare som gav sin tid och kunskap under dessa ortsdialoger.

Dessa sex underlag om kommundelarna Högsjö, Stigsjö, Viksjö, Öarna, Säbrå och Häggdånger kommer att vara grundläggande för kommunen i kommande planeringsarbeten.

* Den information som justerats är av känslig eller privat karaktär.

TECKENFÖRKLARING

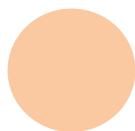
Rörelsestråk, kan vara på land eller vatten och med olika typer av transportmedel

Viktiga mötesplatser

Utvecklingsområden för bostäder eller fritidshus

Viktiga kulturmiljöer och kulturfrämjande platser

Platser som främjar företagsamhet eller utvecklingsområden för företagande

Värdefulla miljöer som bör utvecklas

Värdefulla miljöer som bör skyddas eller bevaras inför framtiden

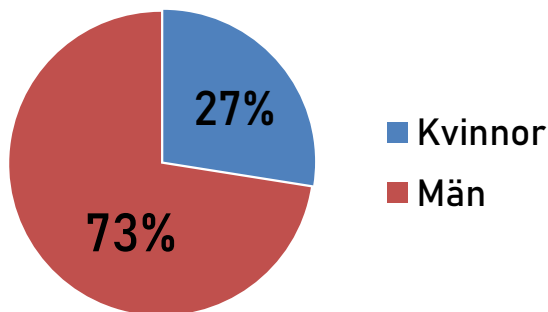
Ortsdialog Häggdånger

Torsdag den 11 april 2019 genomfördes ortsdialog i kommundelen Häggdånger.

Deltagande tjänstepersoner: Maja Nordmark, Daniel Johannsson, Fredrik Bergman.

Deltagande politiker: Christina Lindberg & Britta Thyr.

Deltagande invånare: 30 Stycken

Mitt Häggdånger 2019

Häggdånger är en naturskön plats i närheten av havet och E4ans transportled. Kulturen och naturen är viktig och ska vara tillgänglig för alla, helst genom vandring eller cykelstråk.

Man ser sig själva som en stark del av kommunen och har nära till både Härnösand och Sundsvalls arbetsmarknad och service.

"Vi-känslan" är stark och föreningslivet drivande i många frågor. Här kan man parkera på pendlarparkeringen och ta bussen direkt till jobbet. Man drömmer om möjligheten att kunna cykla till Härnösands tätort och fortsätta ha en byaskola med familjekänsla. Det är en bra uppväxtmiljö för barn och man ser att allt fler vill flytta hit.

Mitt Häggdånger 2040

Är en plats rik på kulturliv, området kring kyrkan har utvecklats till en offentlig arena för kultur, där utescenen bjuder på föreställningar under sommaren.

Lokalt har det satsats mycket på hållbarhet, självförsörjning och delat ägarskap, här hjälper alla och delar med varandra.

Unga och gamla möts vid odlingslotterna, i vävstugorna eller vid andra utvecklade hantverksplatser, där historien om bygden lever vidare genom generationerna.

Många barnfamiljer flyttade in efter 2019 och skolan har kunnat behållit sin småskalighet trots många nya invånare.

Från Häggdånger kan man transportera sig via havet, cykel, bil eller buss till Härnösand för arbete eller service. Den nya tågstationen i Antjärn har även öppnat för hållbar arbetspendling söder ut.

FÖRETAGSAMHET

Det är jord- och skogsbruket som i första hand nämns som företagande i Häggdånger idag. Men invånarna ser även att mat- och hantverkskulturen har börjat bli en del av företagsamheten lokalt.

De boende lyfter utvecklingspotentialen för besöksnäringen i Häggdångers kommunal del. Många visar på olika förslag på framtida möjliga vandrings- och cykelleder, där kulturhistoriska miljöer kan vara en del av upplevelsen (1 och 2). Exempelvis kustleden där man kan vandra med vikingarna längs kusten (1).

Havet menar invånarna är en stor resurs som bör utvecklas och tillgängliggöras. Exempelvis genom en utökad gästhamn med grundläggande service. Viktigt är även att tillgängliggöra stränder och badplatser för besökare och de boende (3).

Invånarna lyfter även vikten av att ta till vara på digitaliseringens fördelar, genom exempelvis att marknadsföra och informera om natur- och kulturarvet lokalt.

Det småskaliga jordbruket, den lokala självförsörjningen, gemensamma lösningar och möjligheten att arbeta från bostaden anser invånarna i Häggdånger som framtidens företagsamhet.

Häggdånger

2.

Häggsjö

1.

5.

By

3.

Häggdångers kyrka

6.

7.

Muggårdsvik

4.

Svenskär

3.

Barsviken

FÖRETAGSAMHET

1. Vandringsled efter kusten där kulturhistoriska miljöer lyfts fram både analogt och digitalt.
2. Norrstigens område kan utvecklas både med vandrings- och cykelleder samt badplatser.
3. Gästhamn med service och toalett kan med fördel vidareutvecklas här.
4. Denna miljö kan utvecklas och kopplas samman med ön utanför. Idag finns här en gammal labyrint.
5. Här ser man potential för en skogscamping.
6. Här ser man möjligheten till service och vandrarhem i framtiden.
7. Detta är en bra plats för ett destinationshotell.

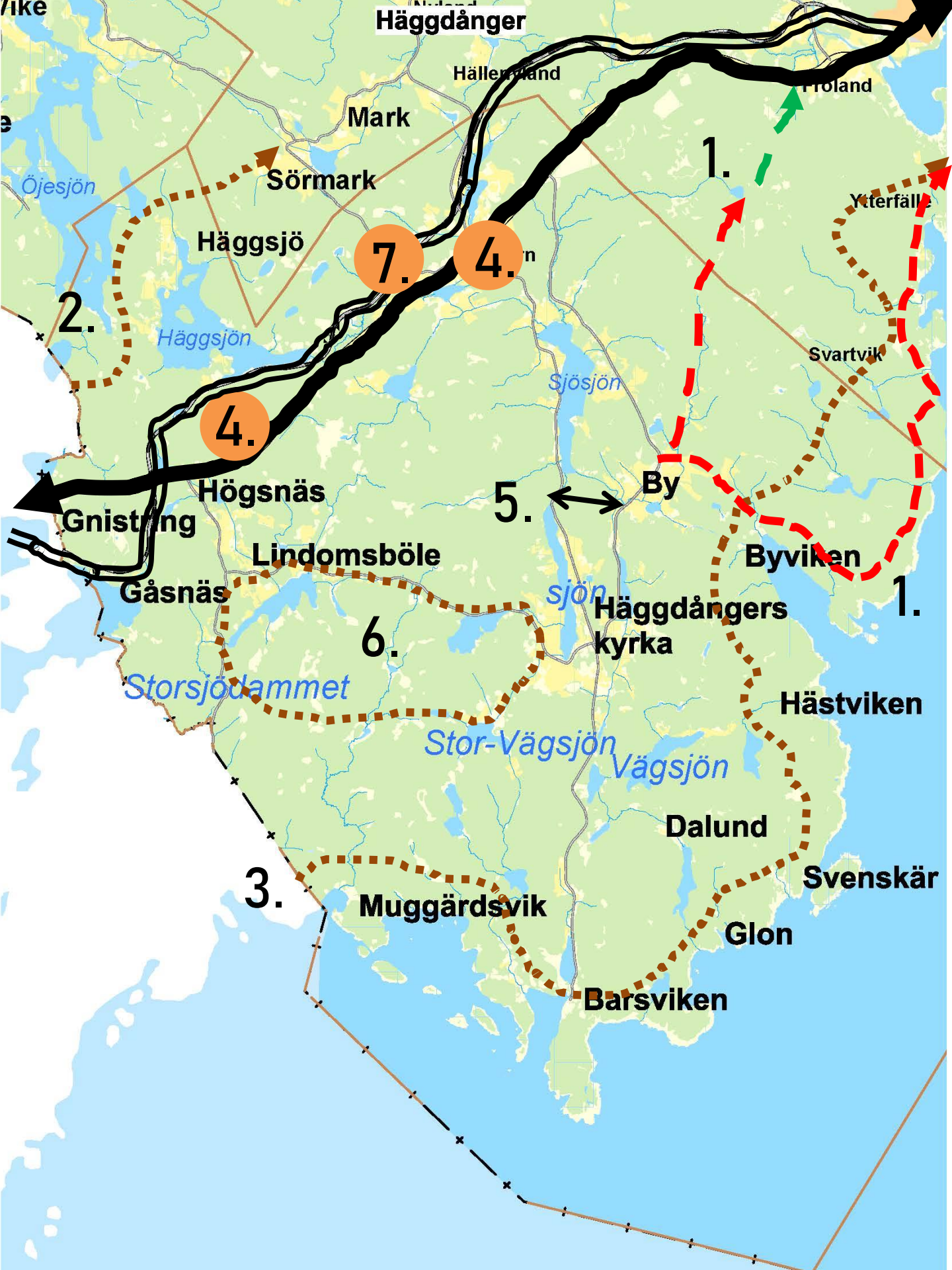
FÖRFLYTTNING

Invånarna ser E4 som en resurs men även som en otrygg barriär inom kommundelen. De boende lyfter att det är svårt att passera transportleden på ett enkelt och tryggt sätt om du inte har en bil.

Pendlarparkeringarna används idag i stor utsträckning men hade kunnat utvecklas med laddstolpar för elbil och fler platser inför framtiden. Man ser denna plats som en mötespunkt, därför kan det vara viktigt att tänka på estetik mer än bara funktionen vid framtida utveckling.

Det går bra med bussar men väldigt få stannar till på busshållplatsen. En anropssignal kopplat till fler turer ser man som en potentiell lösning.

Vid en framtida ostkustbana lyfter invånarna viljan om ett stationsläge i Antjärn.

FÖRFLYTTNING

"För Häggdånger är E4:an en tillgång men även en stor barriär"

1. Cykelväg kan utvecklas på dessa platser för att skapa förutsättningarna för hållbart resande. Den gröna sträckan är välfungerande idag. Den röda kan utvecklas.
2. Vandrings- och cykelled kan invånarna se i Norrstigsområdet.
3. En vandringsled efter kusten.
4. Utvecklade pendlarparkeringar som även har "trygga platser" för cyklar och laddstolpar för elbilar.
5. Här ser invånarna möjlighet till en ny väg i framtiden.
6. Här visar man på ett fint stråk för promenad eller löpning.
7. Här ser man gärna ett stationsläge vid utveckling av framtida Ostkustbanan.

MÖTESPLATSER

Boende i Häggdånger menar att spontana och planerade möten inom kommundelen i första hand uppstår vid mötespunkterna: Kyrkan, skolan, bygdegården, pendlarparkeringen och motorbanan.

Sommartid träffas invånarna, sommargäster och turister gärna på stränderna eller liknande platser i närheten till havet.

Lokala evenemang och aktiviteter som föreningarna och de boende själva anordnar är även dessa populära besöksmål.

Häggdånger

Hällenyland

Fröland

Mark

Sörmark

Ytterfälle

Öjesjön

7.

Häggsjö

1.

Antjärn

2.

Häggsjön

Sjösjön

Svartvik

6.

Högsnäs

3.

By

Gnistring

Lindomsböle

Byviken

Gåsnäs

sjön

Häggdångers kyrka

4.

Storsjödammets

Hästviken

Stor-Vägsjön

Vägsjön

Dalund

Svenskär

Muggårdsvik

5.

Glön

Barsviken

MÖTESPLATSER

1. Antjärns pendlarparkering.
2. Bygdegården
3. By-området
4. Kyrkan/skolan och miljöerna kring dessa
5. Miljöerna kring havet, stränderna och Barsviken.
6. Kopplingen till E4
7. Norrstigsområdet

KULTUR

Det är de lokala kulturhistoriska miljöerna som först kommer på tal när kulturen i Häggdånger diskuteras.

Gamla elkraftverk, sjöbodarna, fäbodar, vävstugan, fattigstugan, lämningar från vikingatiden och landhöjningens inverkan på naturen är utpekade som speciellt viktiga.

Kulturen vill man skapa gemensamt och fortsätta ha arenor för detta där ung och gammal kan mötas. Förslag ges på offentliga ytor för odling eller en naturscen i närheten av kyrkan. Kyrkan har idag många konserter och man ser gärna att dessa kan få flytta ut under sommartid.

Men kulturen är även hantverk, nya former av mathantverk eller mer traditionella som skapas i bland annat vävstugorna lokalt.

Häggdånger

1.

Häggsjö

2.

Gånäs

3.

Muggårdsvik

4.

Barsviken

5.

Häggdångers kyrka

6.

By

7.

Antjärn

KULTUR

1. Den gamla vägdragningen, fattighuset som har bevarats i ursprungligt skick av engagerade privatpersoner.
2. Ångermanlands sista avrättningsplats.
3. Tidigare tegelfabrik som producerade tegel till centralorten. Många arbetare vandrade till den längs stigarna i området.
4. Barsvikens sjöbodar, havets lämningar på klipporna och vikingarnas historiska närvaro.
5. Kyrkan är en stark plats för kultur och fortsätter att vara kulturarena genom flertalet konserter.
6. I By är kulturen stark genom föreningslivets närvaro och aktiviteter.
7. Bygdegården är en bra arena för kultur och möten. Här finns även äldre vävstugor som fortfarande används.

LEVA OCH BO

Häggdångersborna belyser vikten av vatten- och vägnära lägen för framtida bostäder. Det är därför utritade stråk är i anslutning till sjöarna, havet och befintliga vägar.

Framtida boendemiljöer ska främja gemenskap och möten mellan grannar utan att bli för trångbott. Tystnaden och lugnet ska finnas kvar i den mån det är möjligt.

De boende ser att det finns en bostadsbrist som kommer att behöva bemötas i framtiden. Byggbara tomter ser man som en förutsättning för att kunna möta dem som vill flytta till kommundelen och skapa utveckling.

Helst ser de boende att framtiden innehåller ett blandat utbud av upplåtelse- och byggnadsformer. Det som nämns är gårdar, villatomter, något småskaligt hyreshus och generationsboenden som passar både äldre och yngre.

Häggdånger

Öjesjön
Häggsjön
Sjösjön
Storsjödamm
Stor-Vägsjön
Vägsjön

Häggdångers kyrka

Hälleyland
Fröland
Ytterfälle
Svartvik

Mark
Sörmark
Häggdånger
By
Högsnäs
Gåsnäs
Lindomsböle
Hästviken
Dalund
Svenskär
Glon
Barsviken
Muggårdsvik

Utritade stråk för framtida potentiella boendemiljöer

VÄRDEFULLA MILJÖER

De kulturhistoriska miljöerna, föreningarnas mötespunkter och naturen är de platser som lyfts fram som värdefulla miljöer inför framtiden.

Invånarna berättar om trefaldighetskällan som rinner mot norr, om historiska fiskebyar och Saltholmens ristningar som viktiga bevarandepunkter.

Men det är lika viktigt att utveckla Häggdångers kommundel. Bostäder behövs och miljöerna kring skolan och badplatserna kan bli ännu trivsammare.

Man anser att strandskyddet är viktigt, men att det är överdimensionerat idag och begränsar möjlig utveckling som kan gynna området.

VÄRDEFULLA MILJÖER

1. Underhålla och vidareutveckla befintliga badplatser, exempelvis Grötsjön.
2. Ångermanlands sista avrättningsplats, bör bevaras och marknadsföras.
3. Utveckla Norrstigen "gamla vägen som drottningen utformade".
4. Saltholmens ristningar bör bevaras för framtiden.
5. Utveckla gästhamn i Barsviken.
6. Utegym för boende och besökare kan vara bra här.
7. Bevara vikingagravarna och stigarna kring dessa.
8. Skarpudden bör bevaras.